

Lliurament dels XXXI Premis Baldiri Reixac

L'Espluga de Francolí, 7 de juny de 2009

Benvingudes i benvinguts a aquesta cita amb l'educació, la cultura, els valors i l'expressió de catalanitat que són els Premis Baldiri Reixac, que organitza anualment la Fundació Lluís Carulla i que enguany arriben ja a la trenta-unena edició. Per tant, parlem d'un dels premis més consolidats i de major prestigi que es convoquen en aquest país i en aquest àmbit, i a més per primera vegada tinc el goig i l'honor d'acompanyar-los des d'aquest cantó de la taula.

Goig i honor. I ho repeteixo: goig i honor. Goig perquè, certament, em venia molt de gust donar suport explícit a aquests guardons, que, ho repeteixo, van ser creats amb l'objectiu d'estimular i de reconèixer l'escola catalana. I honor perquè em sento honorat d'haver estat convidat a uns premis que ajuden a fer país, que construeixen i edifiquen sobre la base de valors i que com deia són també una clara i sincera expressió de patriotisme.

Mai no agraiem prou la tasca que en aquest sentit i d'altres fa la Fundació Lluís Carulla. Catalunya és un país que ha arribat on ha arribat i és on és gràcies essencialment a la seva gent, gràcies a la seva societat, i la Fundació Lluís Carulla és una magnífica mostra d'aquesta gent, d'aquesta societat.

Baldiri Reixac i Carbó, pedagog i prevere català, va publicar el 1749 el llibre "Instruccions per l'ensenyança de minyons", una obra que va ser considerada a l'època com una renovadora proposta d'un nou sistema pedagògic i que a grans trets proposava dues coses: formar en valors i educar en català com a primera opció. D'aquí l'esperit d'aquests premis.

Abans de donar lectura al veredicta, que pronunciarà el director de la Fundació Lluís Carulla, el senyor Carles Duarte, i amb què s'aniran anomenant els setanta-dos guardonats, permetin-me algunes reflexions i unes breus paraules i que comenci adreçant-me als premiats en l'edició d'enguany: escoles, mestres, professors, professores, alumnes...

L'acte d'avui, en el qual són representats centres, mestres, joves estudiants d'arreu del país i mares i pares és el millor exemple que a Catalunya es fa una ensenyança de qualitat, que cerca l'excel·lència, que es preocupa per inculcar i anar passant de generació en generació els valors que han fet gran la història de la humanitat; una ensenyança, una educació, compromesa amb la nació, amb la seva llengua i amb uns ideals comuns de llibertat, i que per tant és patriòtica, i també una ensenyança que és participativa; que anima, doncs, a la participació.

Està bé, educar, i està molt bé fer-ho en aquests paràmetres, de veritat. I encara ho és més en uns moments en què tots els indicadors coincideixen en la necessitat de reforçar la presència social del català, i en uns moments, també, en què gairebé tothom coincideix a reconèixer que hi ha una crisi de valors, una crisi que possiblement comença a les famílies, que continua en els centres educatius i que implica directament i de manera molt clara també les administracions.

Per això és importantíssim, avui, abordar el rol de la família, de la família d'ara, de la família actual, i el seu paper com a transmissora de valors, de la mateixa manera que és clau apostar per la qualitat educativa renovant valors com l'autoexigència com a element clau i l'excel·lència com a criteri ordenador de les nostres escoles.

No n'hi ha prou, a lluitar contra el fracàs escolar. Hem de treballar, i molt, a favor de l'èxit escolar. En aquest sentit s'ha produït una novetat important: el Parlament aprovarà ben aviat, si tot va bé, la nova Llei d'educació de Catalunya, una llei que no ha existit fins ara, una llei que sí que tenia un precedent en l'àmbit estatal, però era un precedent que anava i venia d'acord amb el color polític que dominés. A Catalunya, a partir del nou Estatut, s'ha fet una nova llei. Evidentment, no entrarem en el detall, ara. No toca. Però és una llei molt important, perquè vol ser una llei de futur, una llei de llarga mirada, una llei com no s'acostumen a fer, les lleis. Justament, es tracta d'assentar les bases perquè governi qui governi l'educació d'aquest país no resti afectada. I aquest és un element molt important, és una excel·lent notícia. Queda temps, encara, perquè s'aprovi definitivament, i desitjo de tot cor que el màxim nombre de gent possible, el màxim nombre de grups polítics possible, s'hi puguin sumar. Però no tinguem cap mena de dubte

que amb aquesta llei s'ha fet un esforç important per tenir aquesta llarga mirada que tantes vegades costa trobar, en la política.

Així, doncs, aquesta nova llei ha d'esdevenir un motiu més per recuperar aquests valors relacionats amb redescobrir la realitat d'aquest món educatiu, enfortir el bagatge de les persones i adequar-lo a l'entorn actual i fomentar nous estils de vida positius, engrescadors i en harmonia amb el treball i totes les activitats emergents amb valor intel·lectual afegit.

I si volem una societat cohesionada, que la volem, que l'hem feta, que reforci el sentiment de pertinença a la col·lectivitat, cal més que mai educar en l'actitud crítica i activa.

El gran repte passa també per educar en la catalanitat, estimulants les activitats en llengua catalana, potenciant el català com a idioma de relació dels alumnes, organitzant activitats culturals d'arrelament al país.

Que consti que no ha estat una tasca fàcil, ni ho continua essent, refer culturalment i lingüísticament el país del llast de quaranta anys de dictadura i d'una complicadíssima Transició. Pocs països en el món han hagut de lluitar tant com Catalunya per aconseguir un objectiu tan lògic com necessari per a la supervivència de la llengua com és que el català esdevingui a Catalunya la llengua comuna i de cohesió social i que tots els ciutadans, vinguin d'on vinguin i independentment de quina sigui la seva llengua habitual, puguin participar en la vida pública i exercir els seus drets en condicions d'igualtat.

El sociolingüista Miquel Pueyo, antic secretari de Política Lingüística de la Generalitat i bon amic, deia que les condicions bàsiques perquè el català es pugui desenvolupar en plena normalitat són tres: la primera, que les persones que el parlen l'utilitzin en els seus entorns habituals o que qui encara no l'ha fet seu l'aprengui i el parli; la segona, que sigui la llengua que identifica el poble que la parla, més enllà de les identitats individuals, i la tercera, que s'exerceixi en tots els àmbits la voluntat política de treballar eficaçment per assegurar-ne la vitalitat.

Això vol dir que hem de continuar perseverant i treballant tots plegats i en tots els àmbits per aconseguir que tothom, absolutament tothom que viu a Catalunya,

conegui el català i perquè qui el vulgui utilitzar ho pugui fer en qualsevol circumstància i a tot arreu.

Catalunya ha estat i continua essent un país d'acolliment, un país que s'ha fet gran i pròsper gràcies, també, també, a la immigració. Doncs bé, la millor manera de lluitar contra l'exclusió social i accelerar la integració és aprenent el català, és tenint la convicció que aprendre la llengua també és la manera més útil d'integrar-se socialment i laboralment.

I en aquest sentit les escoles d'aquest país hi teniu molt a dir i molt a fer. De fet, els centres que avui heu estat premiats sou el millor exemple de com s'han de fer les coses.

I deixeu-me que clogui aquests parlaments i que doni pas al lliurament dels guardons, que de segur que deveu estar esperant, demanant-vos, als alumnes i als professors, als mestres i les mestres, que persistiu, que treballeu de valent per acabar de formar-vos, els uns com a bons estudiants i excel·lents professionals, i els altres per ajudar-vos que així sigui, però sobretot per ajudar-vos a formar-vos com a bones persones, com a bons ciutadans, perquè continueu fent ús de la paraula i del diàleg, perquè reflexioneu, perquè poseu en pràctica els grans valors que han perdurat en la història de la humanitat, perquè participeu socialment, políticament, culturalment, i sobretot perquè defenseu la nostra llengua, perquè defenseu el català, perquè sigueu activistes del català, i perquè continueu com fins ara estimant el vostre país, estimant Catalunya. Si ho feu, segur que contribuïreu d'una manera decisiva a convertir Catalunya en un país molt millor i també a convertir Catalunya en un país més lliure. Sempre hem de voler més llibertat.

Moltes gràcies per la vostra atenció i moltes felicitats a tots els premiats.